

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	375
Land:	Irak
Kilde:	Landinfo.
Titel:	Den etnisk/religiøse minoriteten Shabak i Nord-Irak
Udgivet:	13. juni 2008
Optaget på baggrundsmaterialet:	24. marts 2009

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	375
Land:	Irak
Kilde:	Landinfo.
Titel:	Den etnisk/religiøse minoriteten Shabak i Nord-Irak
Udgivet:	13. juni 2008
Optaget på baggrundsmaterialet:	24. marts 2009

Landinfo.

Den etnisk/religiøse minoriteten Shabak i Nord-Irak

INNHold:

Kort bakgrunnsinformasjon
Shabakenes situasjon i dagens Irak
 Utsatt gruppe i Mosul
 Forholdet til kurdiske myndigheter
Kilder

Kort bakgrunnsinformasjon [1]

Shabak´ene er en etnisk gruppe som holder til i Nineva-provinsen, nærmere bestemt i 72 spredte landsbyer på slettene mellom elvene Tigris og Khazir. Det er også en liten gruppe Shabak´er bosatt i den østre delen av Mosul.

Shabak´ene har en kulturell egenart som skiller dem fra kurdere og arabere. De snakker et språk som er en blanding av kurdisk, farsi, tyrkisk og arabisk. Om lag 70 % av shabak´ene er shiamuslimer (resten sunni), men de følger en egen form av islam med elementer fra ulike religioner. Shabak´ene valfarter til yezidiske helligdommer, og deres hellige bok, Buyruk, er skrevet på turkmensk.

Det er uenighet om hva shabak´enes etniske bakgrunn er og når de vokste frem som en egen etnisk gruppe. Enkelte etnografiske studier konkluderer med at de er kurdere, og kurdiske myndigheter refererer til dem som en shiamuslimsk kurdisk stamme. Shabak´ene selv fornektet kurdisk opphav, og ifølge generalsekretæren for Shabak Democratic Assembly er shabak´ene et folkeslag som utvandret fra Persia på 1500-tallet. Uansett opphav er det klart at gruppen har tatt opp i seg ulike etniske og religiøse trekk, og sånn sett er det kanskje betegnende at navnet deres oversatt fra arabisk betyr "intertwine", altså å sammenflette.

Det er vanskelig å anslå gruppens størrelse. Det foreligger ingen offisielle tall etter folketellingen i 1952, da de for første gang ble registrert som egen etnisk gruppe og talte om lag 15 000 individer. Under Baath-regimet ble de offer for arabiseringsframstøt og tvunget til å registrere seg som enten arabere eller kurdere. Det anslås at gruppen i dag teller et sted mellom 60.000 og 100.000 individer.

Shabak´ene har i dag politisk representasjon i kommunene Bakhdida, Bartella, Basheqa, Tel Keppe og Nimrod i Nineva-provinsen. [1]

Shabak´enes situasjon i dagens Irak

Ifølge Minority Rights Group International, MRG, er etniske minoriteter i Irak nå i en ekstremt sårbar posisjon. I en rapport publisert i februar 2007 hevder MRG at minoritetene er gjenstand for forfølgelse på bakgrunn av etnisk og religiøs tilhørighet og at de trues av utryddelse. Ifølge Ministry for Migration and Displacement skal om lag halvparten av Iraks minoritetsbefolkning ha forlatt landet. Mange minoritetskulturer fortsetter å lide under assimileringforsøk. Mens dette tidligere var et av Baath-regimets maktstrategier, er det nå en følge av de politiske og sekteriske konfliktene mellom majoritetsgruppene i Irak.[2]

Utsatt gruppe i Mosul

Flere kilder melder om at shabak´ene er utsatt for angrep fra sunni-arabiske opprørsgrupper i Mosul. Angrepene mot minoriteter ser ut til å ha økt kraftig i omfang fra mai/juni 2006.

I UNAMIs menneskerettighetsrapportering fra juli-august 2006 heter det at i alt 100 shabak´er skal ha blitt myrdet i Mosul siden mai/juni, og at over tusen familier skal ha flyktet til landsbyer utenfor byen.[3] Shabak´ene skal ha blitt direkte truet til å forlate byen og UNAMI viser til at de har mottatt kopier av slike trusselbrev.[4] Ifølge den kurdiske uavhengige avisen Jamawar skal også mange shabak´er ha flyktet til den kurdiske regionen[5], og som nevnt ovenfor, har også svært mange forlatt landet.

Det meldes fortsatt om overgrep på shabak´ene i Mosul. Den 30. januar 2007 rapporterte den kurdiske avisen Khabat, som kommer ut i Erbil og utgis av KDP, at 400 shabak´er skal ha blitt drept i Mosul de tre siste årene. Senest i desember 2006 skal fire brødre ha blitt drept i en såkalt "drive by shooting".[6]

Forholdet til kurdiske myndigheter

Ifølge MRG blir minoriteter bosatt i de omstridte landområdene i Nord-Irak utsatt for assimileringforsøk. Dette er også situasjonen for shabak´ene som har blitt en viktig brikke for kurdernes politiske ambisjoner i Nineva-provinsen. MRG rapporterer om at shabak´er blir presset til å støtte kurdiske politiske partier og til å identifisere seg som kurdere for å legitimere kurdernes fordringer til disse landområdene. Til gjengjeld blir de tilbudt beskyttelse fra kurdiske myndigheter som har et betydelig politisk og militært nærvær i området.[7]

Disse påstandene støttes av UNAMIs menneskerettighetsrapporteringer[8], og flere nyhetsartikler publisert i Assyrian International News Agency (AINA). Her heter det at kurdiske myndigheter etter den amerikanske invasjonen i 2003 har gjort forsøk på "kurdifisere" shabak´ene som de refererer til som kurdiske shabak´er. KDP skal ha åpnet parti-kontorer i flere landsbyer og reist det kurdiske flagget over skoler i bl.a Fadilia, Basheqa, Khorsibad, Daraweesh. Over halvparten av politistyrkene i dette området er

kurdere som er lojale mot KDP, og KDP skal også ha flertall i provinsforsamlingen i Nineva.[9]

Motsetningsforholdet ser ut til å ha tilspisset seg under en demonstrasjon arrangert av Democratic Shabak Coalition i byen Bartella den 15. august 2005. Demonstrantene gjorde krav på å bli anerkjent som en separat etnisk gruppe i den nye grunnloven, under slagordene "vi er verken kurdere eller arabere". KDP-militser skal da ha gått til væpnet angrep på demonstrantene og skadet flere.[10]

Våren 2006 gav innenriksdepartementet ordre om å utpeke 800 nye politirekrutter fra lokalsamfunnet til å tjenestegjøre i to distriktene Hamdaniya og Telkaif på Nineva-slettene. Den KDP-dominerte provinsforsamlingen i Nineva skal imidlertid ha utsatt implementeringen av ordren fra departementet, og etter mye frem og tilbake gitt de nye rekruttene ordre om møte til tjeneste i Mosul i stedet. Omgjøringen av den opprinnelig ordren skapte sterk misnøye, og rekruttene skal ha nektet å møte opp til sine henviste politistasjoner i Mosul. [11]

På tross av disse motsetningene melder flere irakiske medier om at shabak'er nå søker beskyttelse i selvstyreområdet. Eksempelvis meldte den arabiske avisen Al-Muwatin den 18. januar at hundrevis av shabak'er i Mosul hadde demonstrert for en innlemmelse av den østre delen av Mosul og Nineva-slettene i det kurdiske selvstyreområdet. En annen arabisk avis, Al-Ittihad, som utgis av PUK, bekreftet disse påstandene den 28. januar og meldte at shabak'ene hadde fornyet kravene sine om innlemmelse.[12] Bakgrunnen for disse demonstrasjonene er trolig gruppens utsatte posisjon og økende behov for beskyttelse i Mosul. I intervjuer med shabak'er foretatt av MRG blir det hevdet at kurdere i Mosul er involvert i volden mot shabak'er og andre minoritetsgrupper for å skape frykt. Gjennom åpent å uttrykke lojalitet og støtte til kurdernes politiske ambisjoner får minoritetene beskyttelse.[13]

Kilder

Minority Rights Group International (MRG), Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's minority communities since 2003. February 2007.

Michiel Leezenberg, "Between assimilation and deportation: The Shabak and Kakais in Northern Iraq"

UN Assistance Mission for Iraq, Human Rights Reports

Assyrian International News Agency (AINA)

BBC Monitoring, Iraqi press highlights 2005-2007.

Fotnoter

- [1] Informasjonen i dette avsnittet er hentet fra: Leezenberg, M., "Between assimilation and deportation: The Shabak and the Kakais in Northern Iraq", in Studies of the History of Religions, Leiden (1997), Assyrian International News Agency 2005, "Iraq's Shabaks Are Being Oppressed By Kurds", 28. august, <http://www.aina.org/guesteds/20050828120403.htm> og Minority Rights Group International (MRG) 2007, "Assimilation, Exodus, Eradication: Iraq's minority communities since 2003 ."February 2007. <http://www.minorityrights.org/admin/Download/pdf/MRGraqReport.pdf>
- [2] MRG, op.cit.
- [3] UNAMI, Human Rights Report 1 July - 31 August 2006, <http://uniraq.org/documents/HR%20Report%20July%20August%202006%20EN.pdf>
- [4] UNAMI, Human Rights Report 1 May - 31 June 2006, <http://uniraq.org/documents/HR%20Report%20May%20Jun%202006%20EN.pdf>
- [5] BBC Monitoring 2006, "Iraqi Kurdish paper says Sunni Arabs attack Shi'is in Mosul", Jamawar, Arbil. 24. juli.
- [6] BBC Monitoring 2006 og 2007, Iraqi press highlights, 11. desember 2006 og 30. januar 2007
- [7] MRG, op.cit.
- [8] UNAMI, op.cit
- [9] Assyrian International News Agency (AINA) 2005, "Iraq's Shabaks Are Being Oppressed By Kurds", 28. August, <http://www.aina.org/guesteds/20050828120403.htm>
- [10] AINA 2005, "Kurdish Gunmen Open Fire on Demonstrators in North Iraq", 16. august, <http://www.aina.org/news/20050816114539.htm>
- [11] AINA 2006, "Kurds Block Assyrians, Shabaks From Police Force in North Iraq", 24. juni, <http://www.aina.org/releases/20060624123753.htm>
- [12] BBC Monitoring 2007, Iraqi press highlights, 18. og 28. januar.
- [13] MRG, op.cit.